

Między książkami

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W OPOLU

Powrót do śląskości. Laureat Nike w WBP

Wydarzenie

Na spotkanie ze Zbigniewem Rokitą, tegorocznym laureatem Nike, zapraszamy 3 listopada o godzinie 17:00 do WBP.

„Moi przodkowie używali sobie dzieje. Dzieje się na nich pasły i rosły tłuste i obłe” - zaczyna swoją opowieść o Górnym Śląsku Zbigniew Rokita. Opowieść, która zdaniem kapituły Nagrody Literackiej Nike „dotyczy sprawy zupełnie fundamentalnej dla naszej dawnej i obecnej historii, o której wiedza powinna być powszechna od Kresów po Drohobycz. Odkrywa ponurą, fascynującą Atlantydę, żywcem zatopioną w środku Europy”. (fragm. laudacji autorstwa Tadeusza Nyczki).

Nagrodzona Literacką Nagrodą Nike oraz Nike Czytelników za rok 2020 książka *Kajś. Opowieść o Górnym Śląsku* jest nie tylko próbą odtworzenia historii tej „zatopionej Atlantydy” - historii przez wiele lat zapomnianej lub wręcz świadomie wypychanej, bo przemocowej i bolesnej - ale również odkrywaniem własnej tożsamości.

Ta opowieść zdaniem kapituły Nagrody Literackiej Nike „dotyczy sprawy zupełnie fundamentalnej dla naszej dawnej i obecnej historii”.

Zbigniew Rokita
Kajś
Opowieść o Górnym Śląsku

Kajś. Opowieść o Górnym Śląsku ukazała się w Wydawnictwie Czarne.

W poszukiwaniu korzeni autor przemierza aglomerację, dzieje, literaturę, kroniki i archiwa, przeprowadza czytelnika przez historię Śląska opowiadaną od wewnątrz, ze śląskiej perspektywy. Sięgając po różne formy wyrazu - a to reportaż, a to esej, wszystko ze sporą dozą autobiografii - próbuje wyodrębnić śląskości od niemieckości, a nawet polskości, przy okazji udowadniając, że to właśnie tu miała miejsce polska wersja kolonializmu.

Zbigniew Rokita urodził się w 1989 w Gliwicach. Jest dziennikarzem i reporterem. Teksty głównie dotyczące problematyki Europy Środkowej oraz Górnego Śląska - publikował w „Polityce”, „Tygodniku Powszechnym”, „Znak” i „Dzienniku Gazecie Prawnej”.

„Zaczytane Opolskie” – spotkania z literaturą

Projekt

Dobiega końca piąta edycja projektu „Zaczytane Opolskie”, zainicjowanego i finansowanego przez Zarząd Województwa Opolskiego, a realizowanego przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Opolu i biblioteki całego regionu.

Zapraszamy na spotkania, które będą pięknym domknięciem tej edycji i dostarczą czytelnikom niezapomnianych wrażeń.

Dziś o godz. 17.00 w namiocie WBP w Opolu z gronem swych sympatyków spotka się prof. Stanisław S. Nicieja. W piątek o godz. 10.10 w tym samym miejscu Marcin Pałasz spotka się z uczniami szkół podstawowych. 3 listopada o godz. 17.00 będziemy mieli przyjemność gościć tegorocznego laureata Nagrody Literackiej Nike Zbigniewa Rokitę, autora znakomitej książki *Kajś. Opowieść o Górnym Śląsku*. Natomiast 25 listopada, także w ogrodzie WBP w Opolu podczas uroczystego zamknięcia tej edycji „Zaczytanego Opolskiego” naszym gościem będzie wybitny aktor Andrzej Grabowski.

A jak przebiegał cały projekt? Najbardziej cieszy nas fakt, że mógł się odbyć i to w niemal normalnych warunkach. W Opolu gościliśmy Państwa w całorocznym ogrzewanym namiocie. Biblioteki z terenu zapraszały swoich czytelników „pod chmurkę”,

Andrzej Grabowski, wybitny aktor, będzie gościem WBP Opole 25 listopada.

bądź organizowały spotkania dla ograniczonej liczby osób. Czy to w dużym ośrodku, czy małej miejscowości - wszędzie było widać ogromną potrzebę kontaktu z literaturą i twórcą, jakby na przekór przygnębiającej prozie pandemicznych czasów. Była to wyjątkowo bogata w atrakcje edycja, w której każdy czytelnik mógł znaleźć propozycję dla siebie.

Odbyło się 56 spotkań z 41 autorami. Byli wśród m.in. znani prozaicy: Szczepan Twardoch, Andrzej Stasiuk, Robert Małecki, Filip Zawada, Jakub Szamałek, Max Czornyj, Maciej Płaza, Magdalena Maj-

cher. O tajnikach sztuki reportażu i literatury faktu opowiedzieli nam: Magdalena Grzebałkowska, Jacek Hugo-Bader, Ludwika Włodek, Ewa Winnicka, Marcin Meller, Maciej Łubieński, Anita Werner i Michał Kołodziejczyk, a także nasza krajanka Ilona Wiśniewska. Nie zabrakło też poezji, której to muzygodnym rzecznikiem był Tomasz Różycki. Dedykowane specjalnie dla kobiet warsztaty poprowadziły Ewa Kassala i Anna Maruszczyńska, a miłośnicy „tych, co skaczą i fruują” mogli posłuchać opowieści znanego przyrodnika i dyrektora Warszawskiego Zoo Andrzeja

Kruszewicza. Z dziećmi spotkały się ich ulubione autorki Renata Piątkowska i Barbara Kosmowska, a dla miłośników literatury obcej prawdziwą gratką było spotkanie online z Andrésem Barbą i Birgerem Amundsenem.

Dziękujemy, że byli Państwo z nami. Mamy nadzieję, że udało nam się odpowiedzieć na czytelnicze oczekiwania i pod tym też kątem już przygotowujemy się do następnej edycji. A zatem do zobaczenia przy bibliotecznym ławie i na przyszłorocznych spotkaniach „Zaczytanego Opolskiego”!

Wrażliwość jest siłą...

Polecamy

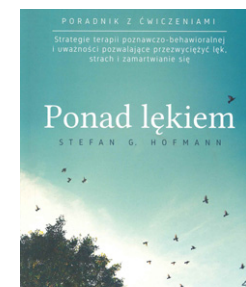
... która potrafi przysparzać cierpienia i niszczyć kruchą psychikę. Jak tę pozorną (!) słabość przekuć w największy atut, instruują rekomendowane w tym miesiącu poradniki.

„Wysoko wrażliwym” dzieciom żyje się ciężko. Zazwyczaj są nierozumiane przez otoczenie i etykietowane jako „problematyczne”, „przewrażliwione”, „niestojące równo w szeregu”, „dysfunkcyjne”. Christel Petitcollin w publikacji pt. *Pomóż*

dziecku mniej myśleć. O wrażliwych dzieciach, które za bardzo się przejmują, doradza rodzicom, jak wspierać rozwój „nadwydajnego mentalnie” dziecka, tak, by nie doświadczało już więcej problemów w tzw. normalnym społeczeństwie, a jednocześnie nie straciło nic ze swojej wyjątkowości. Przewodnik francuskiej psycholożki jest zarazem znakomitą pomocą również dla „nadwrażliwych dorosłych”, którzy nie otrzymali należytego wsparcia w dzieciństwie.

Radosna zabawa oraz niewyczerpane pokłady empatii, ciepła i współczucia pomagają

„szczególnie wrażliwym” dzieciom pokonać lęki, obawy i niepokoję, związane np. z pierwszym dniem w szkole czy udziałem w zawodach sportowych. Udowodnia to z powodzeniem publikacja *Nie strach się bać* autorstwa Lawrence’a J. Cohena. Pełna uroku książka jest, opartym na autentycznych doświadczeniach rodzica, studium dziecięcego lęku, wzbogaconym o spory zestaw niebanalnych zabaw, ćwiczeń i technik relaksacyjnych (m.in. „Laboratorium lęku”, „Lalki zmarzniętych”, „Strachometr” czy „Ups - bęc - łaa”).

Brian King - neurolog, psycholog i komik (!) - swoją oryginalną, niesztampową i nowatorską strategię walki ze stresem, negatywnymi myślami oraz „martwieniem się na zapas” opiera nie tylko na fachowej wiedzy teoretycznej, ale przede wszystkim na... poczuciu hu-

moru. Pełna anegdot i żartów publikacja *Na luzie*, jak czytamy w jej recenzji w „Publishers Weekly”, „rozluźni nawet najbardziej spiętych czytelników”.

Ponad lękiem Stefana G. Hofmanna, jednego z czołowych światowych autorytetów w dziedzinie zaburzeń lękowych, to

„samopomocowy” poradnik do „aktywnego użytku”. Seria precyzyjnie opracowanych i dostosowanych do poszczególnych przypadków „modułów terapeutycznych” daje szansę na wyzwolenie się z pułapki lęku i tym samym osiągnięcia szczęścia i spełnienia w życiu.

70 lat działalności

Rocznica

Rok 2021 to dla Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu Rok Jubileuszowy.

Siedemdziesiąt lat historii instytucji pokazuje jak z placówki tworzonej w 1951 roku od podstaw, wyłaniała się wielofunkcyjna biblioteka z bogatymi, cennymi zbiorami. Instytucja z różnorodną ofertą kulturalną skierowaną do mieszkańców Opola i całego województwa. Nowoczesna księżnica posiadająca status biblioteki naukowej, koordynująca działalność bibliotekarstwa publicznego na Opolszczyźnie.

Od samego początku swej działalności Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu jest miejscem krzyżowania się dróg środowisk kulturalnych, społecznych, mniejszości narodowych naszego województwa. Opolska księżnica, jako publiczna biblioteka naukowa, wykorzystuje więc swój potencjał do upowszechniania wiedzy i kultury oraz zaspokajania potrzeb oświatowych, kulturowych i społecznych mieszkańców. Inicjowanie i rozwijanie aktywności twórczej, podnoszenie kompeten-

Czytelnikom, przyjaciółom, współpracownikom, partnerom dziękujemy za wspólnie spędzone lata...

cji odbiorców kultury odbywa się często w oparciu o partnerstwo Biblioteki z wieloma placówkami kultury, oświaty oraz stowarzyszeniami działającymi w mieście i regionie. Wszystkim czytelnikom, przyjaciołom, współpracownikom, partnerom działań dziękujemy za wspólne spędzone lata, za inspiracje oraz okazje realizacji ciekawych inicjatyw

i za przyjemność pracy dla Was i z Wami.

17 listopada o godz. 13:00 zapraszamy na wernisaż wystawy „70 lat - zapisane w pamięci”, poświęconej opolskiej księżnicy, która przybliży mieszkańcom regionu nie tylko historię naszej instytucji, ale także zakres pracy, zbiory i projekty realizowane na przestrzeni lat. Będzie można zoba-

czyć jak zmieniała się biblioteka w odpowiedzi na panujące trendy i potrzeby czytelników. 70 lat to dobra okazja do porównań, wspomnień i podkreślenia, że biblioteka, to oprócz funkcji i zbiorów - osoby, które przez lata instytucję tworzyły.

Ekspozycję będzie można oglądać w Galerii WuBePe do 30 grudnia. ©©

Po stronie poezji

Wspomnienie

Janusz Ireneusz Wójcik (1961-2020) - poeta, społecznik, animator kultury, podróżnik.

Założył i prowadził brzeskie studio Radia Opole. Członek Górnośląskiego Towarzystwa Literackiego współpracował z miesięcznikiem społeczno-kulturalnym „Śląsk”. Był wieloletnim pracownikiem Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, samorządowcem i przewodniczącym Rady Miasta Brzegu. Realizował

liczne projekty współpracy międzynarodowej. Stworzył i organizował ważne imprezy kulturalne: Najazd Poetów na Zamek Piastów Śląskich w Brzegu, Wojewódzki Konkurs Poezji Patriotycznej i Religijnej pod hasłem „Fides et Patria” oraz Polonijny Festiwal Polskiej Piosenki.

Autor zbiorów poetyckich: *Opisanie świata* (1991), *W cień oliwnego drzewa* (1996), *Brzeg czasu* (2001), *Ogrodnik światła* (2017) oraz wydanych tygodni przed śmiercią *Wierszy wybranych* (2020). W Posłowie Robert

Janusz Ireneusz Wójcik był miłośnikiem Kresów Wschodnich i Węgier.

Gawłowski pisze: „(...) Janusz Ireneusz Wójcik staje po stronie poezji, która ocala od zapomnienia, przywraca i ożywia to, co przeszłe (...). Są to obrazy żywe, barwne, ale i pełne refleksji nad ludzkim życiem, losem i przemijaniem”.

WBP w Opolu, prezes Naczytelni Klubu Literackiego, prezes ZLP Oddział Opole zapraszają na wieczór poświęcony osobie i twórczości Janusza Wójcika z udziałem poetów z regionu oraz gości z Węgier. Wydarzenie objęte patronatem honorowym marszałka Andrzeja Buły odbędzie się 26 X o 17:00 w ogrodzie WBP w Opolu. ©©

Ukazał się już XVII tom Kresowej Atlantydy

Historia

XVII tom Kresowej Atlantydy opowiada o twierdzach kresowych, które dawały okolicznej ludności poczucie bezpieczeństwa, broniąc granic Rzeczypospolitej Obojga Narodów przed częstymi wówczas inwazjami i wojnami.

- Gdy przed dziesięciu laty rozpoczynałem pracę nad tym cyklem, sądziłem, że zamknę go w kilku tomach. Tymczasem przedkładał czytelnikom już XVII tom i nie jestem w stanie określić, kiedy na-

Ekipa TVP i prof. Stanisław Niciejka nad brzegiem Dniestru, 2005 r.

stąpi koniec tej sagi - przyznaje we wstępie do wydanej właśnie kolejnej części *Kresowej Atlantydy* profesor Stani-

śław S. Niciejka. Ta wielotomowa opowieść o Kresach cieszy się od niemal dekady nie malejącą popularnością wśród

czytelników, a Wojewódzka Biblioteka Publiczna po raz kolejny ma zaszczyt i przyjemność gościć profesora Nicieję na premierowym spotkaniu autorskim.

Choć Kamieniec Podolski, Chocim, Okopy Świętej Trójcy, Jazłowiec Trembowla od lat są poza granicami Polski, to zapisały się trwałe zarówno w legendzie narodowej, jak i na kartach wielu dzieł literackich. Jakich? Po odpowiedzi na to i inne pytania zapraszamy na spotkanie autorskie z prof. Nicieją już dziś o godzinie 17:00 do namiotu w ogrodzie WBP.

KALENDARIUM

3 LISTOPADA, 17.00

Spotkanie ze **Zbigniewem Rokitą**, laureatem Nagrody Literackiej Nike oraz Nike Czytelników za 2020 rok, za książkę „**Kajś. Opowieść o Górnym Śląsku**”, godz. 17:00 ogród WBP w Opolu.

4 LISTOPADA, 17.00

Muzyka w Galerii. Koncert uczniów Państwowej Szkoły Muzycznej I i II st. im. Fryderyka Chopina w Opolu, godz. 17:00 ogród WBP lub Galeria WuBePe.

8 LISTOPADA, 17.00

Spotkanie z ks. prof. dr hab. **Stanisławem Rabiejem i Haliną Łabęcką**, promocja książki „Opolski cmentarz żydowski w XX wieku”, godz. 17:00 ogród WBP w Opolu.

10-12 LISTOPADA

Legenda św. Marcina: Die Legende vom heiligen Martin von Anselm Grün - gelesene Literatur für Kinder (w języku niemieckim) facebook.com/biblioteka-austriackawopolu

15 LISTOPADA, 17.00

Spotkanie z **Rafałem Skąpskim**, promocja książki Zofii z Odrowąż-Pieniążków Skąpskiej „Dziwne jest serce kobiece”, godz. 17:00 czytelnia WBP, ul. Piastowska 18.

17 LISTOPADA, 13.00

70 lat - zapisane w pamięci. Wernisaż wystawy

z okazji jubileuszu 70-lecia Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu, godz. 13:00 Galeria WuBePe. Ekspozycja dostępna do 30 XII

17 LISTOPADA, 17.00

Nieskończona głębia / Infinite depth. Wernisaż wystawy Anatoliya Hryshchuka, godz. 17:00, Biblioteka Obcojęzyczna WBP, ul. Kośnego 34.

18 LISTOPADA, 17.00

Muzyka w Galerii. Koncert uczniów Państwowej Szkoły Muzycznej I i II st. im. Fryderyka Chopina w Opolu, godz. 17:00 ogród WBP lub Galeria WuBePe.

25 LISTOPADA, 17.00

Spotkanie z **Andrzejem Grabowskim**, godz. 17:00 ogród WBP.

29 LISTOPADA, 10.00

Advent, Advent, ein Lichtlein brennt. Prelekcja o zwyczajach adwentowych w Niemczech, Austrii i Szwajcarii, godz. 10:00 Biblioteka Austriacka, pl. Piłsudskiego 5.

WYSTAWY

W KRĘGU KULTURY NIEMIECKIEJ - grafika zabytkowa ze zbiorów Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu.

SĄSIĘDZI - o jednej z najtrwalszych granic w Europie. Na wschodniej rubieży Górnego Śląska Galeria WuBePe.

Opolski cmentarz żydowski

Dawne Opole

Pierwszego pochówku dokonano tu dokładnie 200 lat temu. Ostatniego w 1947 roku. Opolski cmentarz żydowski zawiera 775 dowodów na wieloletnią obecność gminy żydowskiej na terenie miasta. Obecność przerwana brutalnie tragicznymi wydarzeniami historii.

Halina Łabęcka oraz ks. Stanisław Rabiej, spacerując po opolskim cmentarzu żydowskim, dokumentują macewy, odczytują umieszczone na nich inskrypcje - i na ich podstawie opowiadają nam nie

tylko o kulturze i zwyczajach żydowskich, ale także o ludziach, którzy na opolskim kirkucie spoczywają i którzy na przestrzeni wieków stanowili istotną część społeczeństwa. Z tego z kolei składa nam się obraz Opola XIX oraz początku XX wieku.

Naspotkanie z autorami wydanej właśnie drugiej części monografii *Opolski cmentarz żydowski w XX wieku* (tom pierwszy ukazał się w roku 2018 i opowiadał o wieku XIX) zapraszamy do Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu 8 listopada o godz. 17:00.